

Овчаренко А.І.

студент,

Науковий керівник: Маринченко Г.М.

кандидат історичних наук,

старший викладач,

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

РОЗВИТОК КРАЇН СВІТУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ РОЗВИТКУ НАГОРОДНИХ СИСТЕМ (НА ПРИКЛАДІ ЯПОНІЇ)

Фалеристика посідає важливе місце в дослідженні історії будь-якої країни світу. Зміна зовнішнього вигляду і змістовного наповнення відзнак та медалей завжди говорить про розвиток країни, висвітлює головні події, відзначає героїв та провідних діячів громадсько-політичного та культурного життя.

В світовій практиці медалі найчастіше використовувались як нагороди за військові досягнення та успіхи. Однак, фалеристика в цілому є доволі молодою галуззю історичного знання. До вивчення історії орденів та медалей зверталось не так багато вчених. Серед надбань української фалеристики варто виділити лише колективи авторів трьохтомного видання «Нагороди України : Історія, факти, документи» (1996) та двотомника «Українська фалеристика. З історії нагородної спадщини» (2004) [1].

Дана розвідка є спробою проаналізувати історію розвитку країн світу через призму нагородних систем, що існували та існують в ній. Для прикладу взято одну зі світових країн – Японію.

Тут варто виділити працю О.М. Розанова «Япония: История в наградах» (2001) [2].

З давніх часів Японія славиться войовничістю і пристрасстю до військової справи. Від західноєвропейських країн вона відрізнялась тим, що японські воїни протягом багатьох століть вивчали і вдосконалювали власне військове мистецтво. Воно має власну ідеологію та традицію. Це стосується не тільки самураїв (що слідували бусідо), але і звичайних асігару (рядових воїнів).

Реставрація Мейдзі в Японія стала новою епохою в історії країни. Саме в цей період уряд починає реформування країни за європейсько-американським зразком. Запроваджено цінності та традиції західного світу. В 1873 р. уряд Японії підіймає питання про створення власної нагородної системи. Для досягнення цієї задачі в березні того ж року створюється спеціальна комісія.

В 1875 р. затверджено Орден висхідного сонця [Додаток 1]. Ним нагороджувались ті, хто мав великі заслуги перед державою.

1877 р. затверджено Орден Хризантеми [Додаток 2]. Протягом майже десяти років ці нагороди піддавались зовнішній трансформації. В перші роки їх отримували ті, хто приймав участь у війні проти сьогуната і придушенні Сацумського повстання.

Серед них варто зазначити прем'єр-міністра Іто Хіробумі, командуючих армією Ямагата Арімото і Ояма Івао [1, с. 13].

Орден висхідного сонця і Священного скарбу, що мали по вісім ступенів. Розроблено цілу процедуру нагородження.

Можна стверджувати, що японська нагородна система майже повністю повторює європейську традицію. Певною мірою, ці ордени можна порівняти з німецькими хрестами та медалями.

Російсько-японська війна спонукала уряд створити нові нагороди для героїв країни. Так 31 березня 1906 р. імператорським едиктом № 51 створена медаль «За війну з Росією» [Додаток 3].

Її отримало багато командирів японської армії і рядові солдати, що відзначились. Серед них можна назвати командувача японського флоту адмірала Того Хейхатіро [1, с. 35-41].

Як вже зазначалося вище, нагородна система віддзеркалює не тільки військові події, але й яскраві події в суспільно-політичному житті. Це стосується і розвитку нагородної системи Японії.

Так створено медалі за візити видатних осіб, на честь сходження на престол імператора, його одруження або приєднання нових територій (медаль за приєднання Кореї).

Також різні політичні події мали відповідний вплив на розвиток фалеристики. Наприклад, підписання союзу з Великобританією спонукало на створення спеціального ордену для іноземців. Наприклад, орден Культури.

Перша світова війна дала змогу Японії утвердитись на міжнародній арені в якості сильної, провідної країни. Крім того вона стала своєрідним каталізатором в розвитку нагородної системи самої Японії. Створено медалі «За участь у військовій кампанії 1914-1920 рр.» і медалі «Перемоги».

Однак, не дивлячись на те, що затверджено всього дві медалі, вони є яскравим прикладом трансформації самої медалі: кольорова гамма стає більш різноманітною, змінюється матеріал виготовлення монети, тканина стає більш вишуканою [1, с. 49-54].

У період міжвоєнного часу в Японії продовжувала існувати традиція нагороди іноземних дипломатів, видатних діячів, військових і імператорської родини. Затверджено медалі за перепис населення Кореї, за відновлення Токіо після великого землетрусу, за участь у Маньчжурському інциденті.

Друга світова війна відіграла велику роль у створенні нових нагород за військові заслуги. Імператорськими указами випущено медалі «За участь у Японсько-китайській війні», «На річницю заснування Японської імперії», «За участь у Великій східній війні» та інші дрібні медалі за відзнаки, що не мали особливих відмінностей [1, с. 59-66].

На жаль, після поразки у Другій світовій війні та втручання у внутрішні справи Японії американського уряду, країна майже залишилась без нагород. Скасовано багато медалей та орденів, припинені виплати та компенсації володарям нагород та їх сім'ям.

Лише коли Японія знову почала економічно і політично відновлюватись, відновлено частину цих орденів, а з ними і компенсації утримувачам.

Нові ж нагороди були лише за особливі досягнення в галузі науки, політики, соціальні досягнення і участь у ліквідації природних катаклізмів.

Таким чином, можна впевнено стверджувати, що вивчаючи фалеристику певної країни, можна вивчати її історичний розвиток: ключові події військової історії, культурно-освітнього та суспільно-політичного життя. Винятком не стала і Японія.

Список використаних джерел:

1. Нагороди України : Історія, факти, документи: [у 3 т.] / авт. кол. Д.В. Табачник (керівник) [та ін.] ; Ін-т історії України НАН України [та ін.]. – К. : Українознавство : Фірма «ARC-Ukraine», 1996.
2. Розанов О. Н. Япония: История в наградах / О.Н. Розанов. – М.: РОССПЭН, 2001.
3. Українська фалеристика. З історії нагородної спадщини : [у 2 кн.] / кол. авт. Д. Табачник (кер.) та ін.; НАН України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж., Нац.експерт.ін-т України. – К. : Либідь, 2004.

Погребенник А.І.

аспірант,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ЛАНГЕДОК В УМОВАХ РЕЛІГІЙНОГО ПРОТИСТОЯННЯ XI-XII СТ.

Вчення катарської Церкви не несло в собі прямої загрози ні встановленому Католицькою Церквою релігійному ладу, ні існуючому суспільно-політичному устрою. Маючи догматичні розбіжності з католицизмом, катари не зазіхали на жодні ортодоксальні засади та не чинили насильницьких дій. Катарська Церква заважала Римській курії тому, що посягала на її ієрархію, традиції та виховну роль у суспільстві, проповідуючи, що католицький Ісус не був справжнім Ісусом, а Католицька Церква – Церква Диявола. Зі свого боку католицьке духовенство прагнуло всіма існуючими методами (ув'язнення, смертна кара, анафема) захистити католицьку віру та запобігти поширенню ересі.

Дана тема є актуальною, оскільки дозволяє зрозуміти витоки Альбігойського хрестового походу проти еретиків-катарів, а також дослідити історію взаємовідносин папства та еретичних сект Лангедоку. Саме вивчення трансформації системи взаємовідносин понтифіків та катарів дає ключ до розуміння методів боротьби Церкви з ересю в Провансі та початку хрестового походу проти схизматиків.

Середньовічне суспільство опиралося виключно на релігію та Церкву, ось чому єврей або еретик, як противники догмату автоматично ставали кимось на зразок антихриста, якого можна було навіть вбити. Натомість таким чином здійснював своєрідну «соціальну профілактику», оскільки перебуваючи в страху від стихійних лих, епідемій та війн, зумовлених «гнівом Небес», люди вірили, що зможуть його стримати, знищуючи «ворогів Бога» [3, с. 46].

У вищих класів суспільства, як зазначають дослідники, фанатизму було менше, тому часто траплялося, що священник виявляв більше терпимості ніж мирянин, оскільки був більш освіченим. Стосовно ересей папи та їхнє оточення